

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

94/2032 AOW

UITSpraak

in het geding tussen:

de Sociale Verzekeringsbank, appelland,

en

A., wonende te B., gedaagde.

I. ONTSTAAN EN LOOP VAN HET GEDING

Bij besluit van 3 april 1991 heeft appelland aan gedaagde nut ingang van 1 juni 1991 een ouderdomspensioen ingevolge de Algemene Ouderdomswet (AOW) toegekend ten bedrage van 96% van het wettelijke pensioenbedrag voor een ongehuwde.

De Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch heeft bij uitspraak van 14 april 1994 het beroep tegen dit besluit gegrond verklaard, het besluit vernietigd en bepaald dat appelland een nieuw besluit zal nemen met inachtneming van het in de uitspraak overwogen.

In hoger beroep vordert appelland op de gronden, aangevoerd bij aanvullend beroepschrift van 18 mei 1994, vernietiging van de uitspraak van de rechtbank.

Namens gedaagde heeft mr M.F. Baltussen, advocaat te Arnhem, bij schrijven van 12. januari 1996 verweer gevoerd.

Het geding is ter behandeling aan de orde gesteld ter zitting van de (enkelvoudige kamer van de) Raad op 13 augustus 1997. Vervolgens is bij brieven van 16 oktober 1997 aan partijen meegedeeld dat het onderzoek zal worden heropend.

Vanwege de Raad zijn bij brief van 20 oktober 1991 vragen voorgelegd aan appelland, welke deze bij brief van 22 december 1997 heeft beantwoord.

Het geding is behandeld ter zitting van de Raad op 8 april 1998. Van partijen is daar alleen appelland verschenen bij gemachtigde J.A.J. Groenendaal, werkzaam bij de Sociale Verzekeringsbank.

II. MOTIVERING

Bij het bestreden besluit heeft appelland op het aan gedaagde toekomende pensioen een korting toegepast van 4%, overwegende dat zij -afgerond- twee jaar niet ingevolge de AOW verzekerd is geweest gedurende de tijdvakken van 12 maart 1961 tot 3 februari 1962, van 27 maart 1962 tot 27 mei 1962, van 20 mei 1963 tot 10 augustus 1963, van 28 oktober 1963. tot 20 mei. 1964 en van 5 juli 1965 tot 1 december 1965.

Deze uitsluiting van de verzekering berustte op de -tot 1 april 1985 geldende- bepalingen, vastgesteld krachtens o.m. artikel 6 van de AOW, op grond waarvan niet ingevolge de AOW verzekerd was de in Nederland wonende gehuwde vrouw wier -eveneens ingezetenechtgenoot, kort gezegd, voor o.m. het wettelijk ouderdomspensioen verzekerd was ingevolge

de wettelijke regeling van een andere staat dan Nederland of krachtens een overeenkomst of een regeling inzake sociale zekerheid tussen Nederland en één of meer andere staten niet ingevolge de volksverzekeringen verzekerd was (zie achtereenvolgens de Koninklijke Besluiten van 20 december 1956, Stb. 624, 10 juli 1959, Stb. 230, 17 januari 1963, Stb. 24, 18 oktober 1968, Stb. 575 en 19 oktober 1976, Stb. 557).

Tussen partijen is allereerst in geschil of de (vroegere) echtgenoot van gedaagde, J.A. van den Heuvel, gedurende de hierboven vermelde tijdvakken terecht als niet verzekerd ingevolge de AOW is aangemerkt. Namens gedaagde is erkend dat Van den Heuvel gedurende genoemde tijdvakken in Duitsland werkzaam is geweest, maar is voorts aangevoerd -en aangetoond- dat dit niet heeft geleid tot aansluiting bij de Duitse wettelijke sociale verzekering. De rechtbank heeft op dit punt overwogen dat appelland onvoldoende heeft onderbouwd dat Van den Heuvel destijds zou hebben voldaan aan de objectief vastgestelde materiële voorwaarden van het Duitse sociale zekerheidsstelsel en dat zij daarom geen grond ziet voor het oordeel dat Van den Heuvel destijds niet als ingezetene ingevolge de AOW verzekerd zou zijn geweest.

Naar appelland terecht heeft betoogd, ziet dit oordeel eraan voorbij dat Van den Heuvel (reeds) niet verzekerd ingevolge de AOW moet worden geacht gedurende meergenoemde tijdvakken op de grond dat krachtens de EEG-verordening nr. 3/58, in het bijzonder artikel 12, eerste lid, daarvan, niet de Nederlandse maar de Duitse wetgeving op hem van toepassing was. Dat deze toepasselijkheid niet heeft geleid tot aansluiting bij het Duitse stelsel van sociale zekerheid is in dit verband niet van belang. Voorts acht de Raad onaannemelijk de stelling dat Van den Heuvel uit hoofde van detachering onderworpen zou zijn gebleven aan de Nederlandse wetgeving, nu hiervan geen begin van bewijs is geleverd en, blijkens door appelland in eerste aanleg overgelegde stukken, hij destijds door de belastingdienst is geregistreerd als zijnde niet verzekerd ingevolge de AOW en de AWW.

In zoverre appelland bestreden besluit berust op het niet verzekerd zijn van de vroegere echtgenoot van gedaagde, moet het derhalve juist worden geacht en treft het hoger beroep doel.

Vervolgens rijst de vraag of appelland, uitgaande van het niet verzekerd zijn van de echtgenoot, gedaagde terecht gedurende dezelfde tijdvakken niet verzekerd ingevolge de AOW heeft geacht. In casu berust de uitsluiting van de verzekering op twee van de hierboven reeds vermelde Koninklijke Besluiten, te weten dat van 10 juli 1959, Stb. 230, en dat van 17 januari 1963, Stb. 24. Van het Besluit van 1959 dient te worden getoetst aan artikel 2, aanhef en sub h, inhoudende dat niet als verzekerde ingevolge (o.m.) de AOW wordt aangemerkt: „de binnen het Rijk wonende gehuwde vrouw, die niet reeds is begrepen in het bepaalde onder g van dit artikel en wier echtgenoot ingezetene is, doch krachtens een overeenkomst met een andere Mogendheid niet ingevolge de AOW en de AWW verzekerd is; (...)“. In het Besluit van 1963 is, ingaande 1 januari van dat jaar, het laatste gedeelte van deze bepaling als volgt gewijzigd: . . . . wier echtgenoot ingezetene is, doch krachtens een overeenkomst of een regeling inzake sociale zekerheid, welke tussen Nederland en een of meer andere Mogendheden van kracht is, niet ingevolge de AOW (...) verzekerd is

In het onderhavige geval berustte, zoals hierboven is uiteengezet, het niet verzekerd zijn van de echtgenoot op de EEG-verordening nr. 3/58, zijnde een regeling welke tussen Nederland en enige andere staten van kracht was, doch niet een overeenkomst tussen Nederland en een andere Mogendheid. De wetgever heeft dit verschil ook onderkend, blijkens een overeenkomstige wijziging van (onder meer) artikel 6, vierde lid, van de AOW bij Wet van 25 mei 1962, waaraan volgens de Memorie van Toelichting (Tweede Kamer 1961/62, nr 6540.3)

de bedoeling ten grondslag lag om de van de verzekeringsplicht uit te zonderen groepen van personen uit te breiden met de categorie op wie de EG-verordeningen van toepassing waren. Hoewel aan die wetwijziging terugwerkende kracht is verleend tot 1 oktober 1959, is dit laatste niet van feitelijke betekenis, aangezien bedoelde bepaling slechts voorziet in de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur af te wijken van de hoofdregel betreffende de verzekering ingevolge de AOW, terwijl aan de geciteerde bepaling van het Besluit van 17 januari 1963 slechts terugwerkende kracht is verleend tot 1 januari 1963. Het illustreert echter wel, dat ook de wetgever van oordeel was dat het niet verzekerd zijn uit hoofde van de werking van Verordening 3/58 niet kon worden gelijkgesteld met niet verzekerd zijn krachtens een overeenkomst met een andere mogendheid. Appellant heeft zich nog ter ondersteuning van zijn besluit, naar aanleiding van vragen van de Raad op het hier besproken punt, beroepen op 's Raads uitspraak d.d. 19 februari 1974, RSV 1974/249. Die zaak betrof echter een geheel andere casuspositie, waarvan wel. het meest in het oog springende element is dat de betreffende echtgenoot óók met toepassing van het destijds geldende Koninklijk Besluit ex artikel 6 AOW, zo boven die toepassing niet prevaleerde die van een bilateraal verdrag, zou zijn uitgesloten van de verzekering ingevolge de AOW.

De Raad trekt uit het vorenstaande de conclusie dat er geen wettelijke grondslag is voor de uitsluiting van de verzekering ingevolge de AOW van gedaagde over tijdvakken voorafgaand aan 1 januari 1963. Dit brengt mee dat zij op grond van nationale bepalingen niet langer dan (afgerond) een jaar niet verzekerd kan worden geacht, zodat de korting op het pensioen met ingang van de datum van toekenning moet worden teruggebracht tot 2%.

Aan die resterende korting zou dan nog, blijktens het arrest van het Hof van Justitie van de EG d.d. 11 juli 1992 in de zaken 0-87, 88 en 89/90 (arrest Verholen e.a., RSV 1991/227) en 's Raads uitspraak d.d. 26 november 1993 in de zaak AOW 1991/75, gepubliceerd in RSV 1924/125, in de weg kunnen staan het bepaalde in artikel 4, lid 1, van de richtlijn 79/7/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen. Voor de toepasselijkheid van dit verbod is echter mede bepalend, of gedaagde gerekend kan worden tot de beroepsbevolking als bedoeld in artikel 2 van voormelde richtlijn. Er zijn geen gegevens die erop wijzen dat dit ten aanzien van gedaagde het geval is. Met name zijn er geen aanwijzingen dat zij voorafgaand aan het bereiken van de pensioenleeftijd beroepsarbeid verrichtte of werkzoekende was, dan wel een uitkering terzake van het onderbreken of beëindigen van arbeid tengevolge van ziekte, ongeval, werkloosheid of invaliditeit ontving. De Raad wijst in dit verband nog op het door gedaagde op verzoek van appellant ingevulde formulier „Onderzoek beroepsbevolking man en vrouw“. De bij het bestreden besluit op het ouderdomspensioen toegepaste korting, voorzover deze in overeenstemming is met de nationaalrechtelijke bepalingen, wordt ten aanzien van gedaagde derhalve niet aangetast door het bepaalde in -voornoemde EG-richtlijn. Voorts blijkt uit inmiddels constante jurisprudentie van de Hoge Raad en van deze Raad (zie o.m. RSV 1997/17 en 1997/201) dat er overigens geen juridische gronden zijn om de uitsluiting van de verzekering, c.q. de daaruit voortvloeiende korting op het pensioen, aantastbaar te achten.

Al het voorgaande leidt ertoe dat de aangevallen uitspraak kan worden bevestigd voorzover daarbij is beslist dat de korting op gedaagdes ouderdomspensioen ter grootte van 4% niet in stand kan blijven, maar moet worden vernietigd voorzover is geoordeeld dat ook een korting van 2% ten onrechte is geschied. Appellant wordt veroordeeld in de proceskosten in hoger beroep aan de zijde van gedaagde, begroot op f 710,- aan kosten van rechtsbijstand. Beslist wordt dan als volgt.

III. BESLISSING

De Centrale Raad van Beroep,

Recht doende:

Bevestigt de aangevallen uitspraak behoudens in zoverre daarbij is beslist dat op het aan gedaagde toekomstige ouderdomspensioen ten onrechte een korting van 2% is toegepast; Bevestigt de aangevallen uitspraak voor het overige; Veroordeelt appellant in de proceskosten in hoger beroep van gedaagde, begroot op f 710,- aan kosten van rechtsbijstand.

Aldus gegeven door mr N.J. Haverkamp als voorzitter en mr H.J. Grendel en mr F.P. Zwart als leden, in tegenwoordigheid van M.H.A. Uri als griffier en uitgesproken in het openbaar op 20 mei 1998.

(get.) N.J. Haverkamp.

(get.) Uri.

20 mei 1998